

ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – СОФИЯ
ФАКУЛТЕТ ЕЛЕКТРОННА ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИИ

УТВЪРЖДАВАМ

Декан : .....
/доц. д-р инж. Емил Манолов/

УЧЕБНА ПРОГРАМА

*по дисциплината: **Съвременни аналогови CMOS интегрални схеми***

*Код от учебния план съгласно ЕСТК: **факултативен курс***

*Брой кредити: **5 /пет/***

*Образователно-квалификационна степен: **“МАГИСТЪР”***

*Професионална квалификация: **“Инженер по електроника ”***

*Специалност: **"Електроника"***

*Професионално направление: **5.2 Електротехника, електроника и автоматика***

*Катедра: **“Електронна техника”***

1. ЦЕЛ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО УЧЕБНАТА ДИСЦИПЛИНА

Съвременни аналогови CMOS интегрални схеми е факултативна учебна дисциплина от магистърската програма на специалност *“Електроника”*. Разработена е в сътрудничество със специалисти от Melexis България АД и IDT България. Целевата група на дисциплината се състои от студенти от бакалавърските и магистърските курсове на Факултета по електронна техника и технологии, Факултета по телекомуникации и Факултета по автоматика на ТУ-София, студенти от Физическия факултет на СУ, специализанти и докторанти в областта на интегралната схемотехника.

Знанията и уменията по *Съвременни аналогови CMOS интегрални схеми* създават предпоставки за многостранна реализация на студентите в традиционните направления на електрониката и микроелектрониката и в специализираните области на проектиране, тестване и приложение на интегрални схеми.

Целта на учебната дисциплина е студентите да изучат основните стъпала на CMOS интегралните схеми за аналогова и дискретна обработка на сигнали; да могат да прилагат получените знания при анализа, проектирането и приложението на интегрални схеми и, в съответствие със своите потребности и интереси, да могат да придобиват нови знания и възможности в тази предметна област.

В края на обучението си студентът:

- ще бъде запознат със съвременните подходи и тенденции при проектирането на CMOS монолитни интегрални схеми;
- ще може да проектира основните схемни елементи за изграждане на CMOS интегрални схеми с аналогова и дискретна обработка на сигнали;
- ще може да определя аналитично и чрез симулация параметрите и характеристиките на основните схемни елементи на CMOS интегралните схеми;
- ще може да оценява влиянието на дестабилизиращите фактори (вариации на технологичния процес, на температурата и на захранващото напрежение) върху ефективността на различни технически решения;

2. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

2.1 Извадка от учебния план за учебната дисциплина.

№ по ред	Вид на занятията	Семестър	Хорариум, ч.	
			Седмично	Общо за семестъра
1.	<i>Лекции</i>	II	2	30
2.	<i>Лабораторни упражнения</i>	II	2	30
3.	<i>Семинарни упражнения</i>	-	-	-
4.	<i>Курсов проект</i>	-	-	-
5.	<i>Курсова работа</i>	-	-	-
6.	<i>Самоподготовка</i>	II	3	45
	Всичко		7	105
	Кредити	II		5

2.2 Входно-изходни връзки:

2.2.1 Необходими предварителни знания по: полупроводникови елементи, теоретична електротехника, теория на електронните схеми, аналогова и цифрова схемотехника, микроелектроника.

2.2.2 Учебни курсове, ползващи дисциплината: учебно-изследователска работа, курсов проект по специалността, дипломно проектиране, учебни курсове от магистърската програма.

2.3 Лекции

1. Основни принципи и тенденции при проектирането на монолитни интегрални схеми. Модели на CMOS интегралните елементи, подходящи за ръчни анализи и изчисления.....2ч.
2. Вериги за осигуряване на постояннотоковия режим – токови огледала, източници на ток и напрежение.....4ч.
3. Елементарни усилвателни стъпала с CMOS транзистори. Стъпала с динамичен товар.....2ч.
4. Диференциални усилватели – базови схеми.....2ч.
5. ОТА с повишено усилване – телескопичен, с прегънат каскод, с регулиран каскод.....2ч.
6. Двустъпален ОУ с честотна компенсация по Miller.....2ч.
7. Варианти на ОУ – двустъпален ОУ с паралелна честотна компенсация; двустъпален ОУ с каскодна честотна компенсация; многостъпални ОУ.....2ч.
8. Диференциални схеми – предимства и недостатъци. Обратна връзка за синфазния сигнал с непрекъснато действие и с комутируеми кондензатори.....2ч.
9. Схеми с комутируеми кондензатори – интегратор, усилвател. Тактов генератор за управление. Bootstrap ключове.....2ч.
10. Усъвършенствани bandgap схеми - с NPN и PNP транзистори и с понижено захранващо напрежение. Съгласуване (matching) и собствен шум.....2ч.
11. LDO регулатори - с NMOS регулиращ транзистор; с външен капацитет, с вграден капацитет.....2ч.
12. Статични и динамични компаратори .....2ч.
13. Входни и изходни стъпала на ОУ – с максимален размах на входния сигнал; с подобро потискане на смущенията от захранването; МДМ (chopper) усилвател; изходни стъпала клас АВ.....2ч.
14. Проблеми при проектирането на аналогови ИС - analog front-end; ESD; EMC.....2ч.

2.4. Лабораторни упражнения

1. Проектиране и симулационно изследване на вериги за осигуряване на постояннотоковия режим – токови огледала, източници на ток и напрежение.....3ч.
2. Проектиране и симулационно изследване на диференциални усилватели.....2ч.
3. Проектиране и симулационно изследване на ОТА с повишено усилване телескопичен, с прегънат каскод, с регулиран каскод.....2ч.
4. Проектиране и симулационно изследване на двустъпален ОУ с честотна компенсация по Miller.....2ч.
5. Проектиране и симулационно изследване на варианти на ОУ .....2ч.
6. Проектиране и симулационно изследване на диференциални схеми.....3ч.
7. Проектиране и симулационно изследване на схеми с комутируеми кондензатори..2ч.

8. Проектиране и симулационно изследване на усъвършенствани bandgap схеми - с NPN и PNP транзистори и с понижено захранващо напрежение. Съгласуване (matching) и собствен шум.....2ч.
9. Проектиране и симулационно изследване на LDO регулатори.....2ч.
10. Проектиране и симулационно изследване на компаратори .....2ч.
11. Проектиране и симулационно изследване на входни и изходни стъпала на ОУ ....3ч.
12. Проблеми при проектирането на аналогови ИС - analog front-end; ESD; EMC.....5ч.

2.5 Семинарни упражнения - не са предвидени

2.6 Курсов проект – не е предвиден

2.7 Курсова работа - не е предвидена

3. ПРЕПОДАВАНЕ И УЧЕНЕ

3.1 Лекционно обучение се провежда в зала с използването на мултимедийни презентации, прожектор, тебешир и черна дъска.

3.2 Лабораторни упражнения

Лабораторните занятия се провеждат в компютърна зала, където всеки студент изпълнява самостоятелно поставените задачи. Темите на упражненията следват лекционния курс. Цялата лабораторна група работи върху една и съща тема. Студентите предварително изучават теоретичната част и самостоятелно се подготвят за входящ тест. При изпълнението на лабораторните упражнения се затвърждават и разширяват получените по време на лекциите теоретични знания. Едновременно с това, в процеса на работа, студентите придобиват практически навици и умения да използват разнообразни интегрални схемни елементи и да изследват техните основни характеристики и параметри чрез симулация.

Последното лабораторно упражнение с хорариум 5 часа се провежда в базата на Melexis АД.

3.3 Семинарни упражнения – не са предвидени

3.4 Специфични особености на разписанието на занятията: Лекциите задължително предшестват упражненията.

3.5 Форми на сътрудничество между студентите и преподавателския екип по дисциплината. Възможностите са: консултации в приемните часове на преподавателите, електронна поща и съвместна работа с преподавателския екип по научни и професионални задачи.

4. РЕСУРСИ ПО ДИСЦИПЛИНАТА

4.1 Академични ресурси

Преподавателите по дисциплината следва да имат научна специалност от направления 02.20.01 *Теория на електронните вериги и електронна схемотехника*

Учебната дисциплина се провежда по методическото ръководство на доц. д-р инж. Емил Димитров Манолов, който е хабилитиран по научната специалност 02.20.01 *Теория на електронните вериги и електронна схемотехника*. Дисертационният му труд е по научната специалност 02.20.03 *Интегрална схемотехника, материали, технология и специално обзавеждане*. Има публикувани 3 учебни пособия и над 100 научни труда, както и участия в международни, национални, вътрешно-университетски и отраслови проекти, свързани с темите на дисциплината. Член е на IEEE. За контакти: тел. 02 965 22 20; edm@tu-sofia.bg.

Лектор и ръководител на част от лабораторните упражнения по темите на курса е маг. инж. Георги Панов. Същият има 14 годишен опит като аналогов дизайнер в подразделенията на Infineon Technologies и Intel в Германия. В момента работи в IDT България и е задочен докторант към катедра “Електронна техника”. За контакти: тел. 0876 15 80 96; gpanov@tu-sofia.bg.

В провеждането на лабораторните упражнения ще бъдат включени и изявени специалисти от Melexis България АД.

4.2 Информационни ресурси:

TONY CHAN CARUSONE, DAVID A. JOHNS, KENNETH W. MARTIN. *Analog integrated circuit design*, 2nd ed., John Wiley & Sons, Inc., 2012.

WILLY SANSEN. *Analog Design Essentials*. Springer International Series in Engineering and Computer Science, 2006.

R. J. BAKER. *CMOS Circuit Design, Layout, and Simulation*. IEEE Press, Willey & Sons, 2008.

PHILLIP E. ALLEN, DOUGLAS R. HOLBERG. *CMOS Analog Circuit Design*. Oxford Series in Electrical and Computer Engineering, 2002.

МАНОЛОВ, Е.Д. *Аналогови интегрални схеми: схемотехника и проектиране*. ТУ-София, 2002.

МАНОЛОВ, Е.Д. *Ръководство за лабораторни упражнения по схемотехника на интегралните схеми*. ТУ-София, 2014.

4.3 Материални ресурси:

Компютърен клас в катедра Електронна техника, ФЕТТ със самостоятелно работно място за всеки студент, учебен софтуер (PSpice, LTSpice, Cadance).

5. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

5.1. Схема за оценяване на знанията

Постигането на поставената цел на обучението по учебната дисциплина се контролира чрез събеседване на студентите с комисия, състояща се от водещите преподаватели и представители на фирми от областта на микроелектрониката. Знанията на студентите се оценяват в зависимост от степента на постигане на общите и специфичните образователни цели на дисциплината.

Успешно представилите се студенти получават сертификат за завършен на курс и учебната дисциплина се записва в дипломата им.

СЪСТАВИТЕЛИ: .....
(доц. д-р инж. Емил Д. Манолов)
.....
(маг. инж. Георги Панов)

РЪКОВОДИТЕЛ КАТЕДРА „ЕТ“:.....
(доц. д-р инж. Петър Якимов)

Програмата е обсъдена и приета от Катедрения съвет на кат. “Електронна техника” (Протокол No .....).

Учебната програма е приета от ФС на ФЕТТ (Протокол № .....)